

"Дали во раката држам молив, четка, длето или компјутерско 'гљувче', за мене тоа е само продолжение на раката, тоа е само медиј за пренесување на моите мисли и чувства", вели Стефанов.

ски статус. Свесно не се определувал за ликовна уметност, мислам дека сум уметник по Божја промисла. Со уметност активно се занимавам од својата деветта година, првата изложба ја имав на 12 години, а на шеснаесетгодишна возраст првата самостојна изложба. Ликовен уметник и иконописец сум со целото свое битие. Уметнички размислував и тогаш кога бев принуден да прифа-

■ Пишува: Милева ЛАЗОВА

Глигор Стефанов, уметник кој живее во Винзор - Онтарио, во Канада, создава посебни/специфични дела, слики и цртежи, религиозни и еко дела од природни материјали. Уметникот Стефанов реализирал 18 самостојни изложби и повеќе од 100 групни изложби во многу земји, вклучувајќи го и Венецијанското биенале во Италија. Награден е со бројни признанија, меѓу кои е и признанието од Музејот на современа уметност во Скопје.

Набрзо неговите скулптури ќе бидат изложени на Меѓународната изложба "Правење сено" во Њујорк, САД. На оваа изложба Стефанов ќе се претстави со две просторно одредени дела, направени од долги цилиндри од сено, насловени како "Структури на гнезда". Тие го прикажуваат односот меѓу неговото дело и дадениот простор, при што се нагласува релацијата меѓу материјалното и духовното, привременото и трајното.

СЕСТРАНОСТ

Господин Стефанов немал одредени планови и желби да емигрира во Канада, едноставно животниот пат го донел до таа туѓа земја. Во 1988 година се преселил во Англија и таму останал речиси седум години, каде што имал привремена работна дозвола, но немал трајно решен статус. Во 1995 година, компанијата за која работел изведувала реставраторски работи на зградата на канадскиот Парламент, така што морал во Канада да остане една година. Истовремено воспоставил контакт со Македонската православна црква "Свети Никола", така што неговата виза за привремена работа била преиначена во иселеничка.

"Се случува тоа - вели Стефанов - наместо во дипломатскиот и културен центар Отава да се најдам во главниот град на канадската авто-

УМЕТНИК ПО

мобилска индустрија, Винзор. Изгледа како голема грешка, но мислам дека таква беше Божјата волја и тоа беше најповолната прилика за трајно решение на мојот емигрант-

там поинакви животни улоги, како професор, работник, уредник или конзерватор. Како уметник имам сосема нетрадиционален однос кон творештвото. Интервенциите, ин-

сталациите и објектите кои ги изведувам се просторно одредени и многу од нив веќе не постојат. Визуелната документација низ фотографии е единствена можност за комуницирање со завршеното дело во дадениот простор. Секое од овие дела

нос кон нашиот привремен земен живот во тело. Акумулирањето на творечката енергија во делото е во корелација со неговото христијанско поимање на духовната реалност. Неговиот религиозен живот се одвива паралелно со уметничкиот.

лени во циклуси, каде што темите се предмет на испитување, појдовни точки и можности за анализирање. На пример, првите циклуси 'Инсталации' и 'Асамблажи' се реализирани со материјали од нашето етно-географско поднебје, во кои ги потенцирам противречностите меѓу материјалот и просторот, емоционалното и рационалното, националното и универзалното. Моите понови дела се насочени кон разновидното градење на структурата на гнездата, каде што јајцето за момент станува центар на целиот универзум, евиденција на една вселенска ситуација", објаснува Стефанов.

ЉУБОПИТНОСТ

Господинот Стефанов е скулптор, но и автор на бројни инсталации и слики. Причина

длето или компјутерско 'гључе', за мене тоа е само продолжение на раката, тоа е само медиј за пренесување на моите мисли и чувства. Алатот сам по себе не твори, твори човековиот дух воден од Божјата волја и промисла. Иако сум магистер по вајарство, моја творечка прекупација се амбиенталните инсталации, а мој избор е иконописанието, сите други ликовни дејности се само иницирани од борбата за опстанок".

Во неговото творештво тој не може да користи строго одредени и конвенционални техники, затоа што тие не му овозможуваат соодветно да го изразува ликовното размислување. Користи исклучително природни материјали (слама, кал, трева, сено, борови лисја, памук, гранки), со цел да ги анализира нивните особености (структура, боја, текстура, мирис, густина, топлина). При тоа се служи со соодветни автентични технички решенија, како што се, врзувањето со коноп, прицврстувањето со спајалици, кал или мрежа.

БОЖЈА ПРОМИСЛА

е приказна на ритмови, напатости, конфликти, медитации и молитви. Во секоја линија на сламката, во динамичноста и линеарноста на секој потег и допир на материјалите е евидентен драматичен акт на односот меѓу материјалното и духовното, привременото и постојаното".

За Стефанов уметноста е процес на размислување, чувствување и живеење. Определбата кон трошни и привремени природни материјали го одразува неговиот од-

"Затоа за себе вела дека сум уметник и иконописец. Само што иконата може, но не мора да биде уметничко дело. Всушност, таа е повеќе од уметност, таа е молитвено отворен прозорец кон Господа. Што се однесува до тоа дали политичките случувања влијаат на моето творештво, немам интенција да се занимавам со ангажирана и дневно-политичка уметност, но она што се случува околу мене индиректно го трансформирам во своето творештво. Делата ми се поде-

Во градот Винзор има околу 1.000 Македонци кои се анимирани и организирани од црквната општина "Свети Никола", која е главен двигател на севкупниот религиозен, културно-забавен, спортски и општествен живот. Од другата страна на реката, во Детроит живеат повеќе од 30.000 Македонци, кои се дел од секојдневието на Глигор Стефанов.

"Поради мојата религиозна и иконогравска прекупација често контактирам со Македонците од другите места во Канада и во САД. Десетгодишното живеење во овој град, се разбира, овозможи создавање круг од блиски пријатели, кои денес, во добро и во лошо, се мое проширено семејство", вели Стефанов.

за ваквиот широк дијапазон на уметнички техники е неговиот 12-годишен официјален тренинг, при што имал можност да изучи повеќе уметнички занаети и техники.

"Имав добра практика - додава Стефанов - а тоа е волонтерски да работам во некоја фабрика, со желба да научам некоја нова уметничка техника. Иако бев магистер, продолжив да ги изучувам иконописниот занает, резбарството, позлатувањето итн. Денес истата љубопитност ја имам кон компјутерските техники. Дали во раката држам молив, четка,

Но, за тоа колку може да се егзистира во туѓина, Стефанов вели дека земјата во која живее навистина е туѓа и најверојатно ќе остане туѓинец во неа до крајот на земниот живот, но таа туѓа земја е негов дом, негова реалност.

"Секое обновување на насталгијата - вели тој - е само кратко бегство од реалноста. Во туѓа или во моја земја, колку и да биде прифатена мојата уметност, тешко можам да егзистирам само од неа поради нејзината специфичност и одреденост кон многу тесен круг институции, ку-

ратори и галеристи, кон што придонесува и нејзиниот карактер. Затоа често пати паралелно работам и на друго - во студио за икони, мурали, внатрешни декорации и дизајни 'ARTSOME', кое го формиравме заедно со сопругата Маре".

Глигор Стефанов зад себе има бројни самостојни изложби. Неговите дела можеле да се видат во Скопје, Белград, Загреб, Кавадарци, Даблин, Лондон, Венеција. Што се однесува до групните изложби, во осумдесеттите години тој и неговите колеги имале многу интензивна презентација и промоција на нашата уметност во повеќе европски земји. Во тој период учествувал во многу национални, републички и сојузни, критички и стручни селекции - околу 130 изложби. Но, од сите нив Стефанов посебно ја издвојува изложбата во Сараево во 1986 година.

"Тоа беше изложба на најстрога стручна селекција. Македонија ја претставував-

ме двајца уметници. За македонската селекција сите беа едногласни дека беше најиздржана, на трибината беше потврдено дека најсвежиот ветар во тогашната југословенска уметност дува од југ, од Македонија. Во 1993 година, заедно со Петре Николовски имавме можност да ја претставуваме Македонија на 45. Венецијанско биенале, кое истовремено беше прво официјално меѓународно културно претставување на Македонија по при-

емот во ОН. За мене учеството беше голема чест и предизвик, но истовремено требаше да се вложи и значителен напор за да не пропадне сè во вода. Финансиерот на нашето учество, организаторот Музеј на современа уметност и ние учесниците имавме премногу кратко време, минимални средства, а максимално натрупани организаторски, административни и политички проблеми. Да потсетам само дека пред отворањето на нашата изложба

ни беше сменето името, на самото отворање ни го укродоа знамето. Постојано бевме под притисок да правиме извесни отстапки и компромиси, од кои најтешко ми беше прилагодувањето на мојот проект, од потребните 20, успеав да реализирам само три објекти. Но, сепак нашите дела беа поставени на влезот каде што 11 милиони посетители мораа да ги видат. Успеавме нашата земја да ја вселиме во уметничкиот Олимп и кај нас да го разгориме биеналниот факулт", истакна Стефанов.

Деновиве неговите мисли се насочени кон претстојната изложба "Правење сено", која ќе се одржи во галеријата Viner и Stone Kuari Hil Art Park во државата Њујорк. Учесниците имаа целосна слобода да ги користат сите природни материјали кои можат да најдат во околината. На конкурсот од 232 уметника биле избрани шестмина, кои извеле по едно дело во галеријата и во паркот, меѓу кои е и Глигор Стефанов.

Неделникот "Македонско сонце" во соработка со издавачката куќа "Макавеј" Ви претставува 4 нови книги, кои авторите и ги посветуваат на родната земја и луѓето во неа. Цел е да се анимираат што повеќе читатели. Книгите можат да се нарачаат во нашата Редакција.

Еднаш во месецот ќе се доделува по една книга како награда за Вашите забележителни успеси и активности во земјата и во дијаспората, кои соодветно ќе се презентираат во неделникот.

Макавеј

ПРЕДАВСТВАТА И АТЕНТАТИТЕ
ВО МАКЕДОНСКАТА ИСТОРИЈА

МАКЕДОНСКИ ДЕЈЦИ
(XX век)

ПРИКАЗНИ ОД ДОЛНА ЗЕМЈА

МАКЕДОНИЈА И ГРЦИЈА
битката за дефинирање
нова балканска нација

"Предавствата и атентатите"
800 ден + 60 ден ПТТ
Америка 17\$ + 4\$
Европа 13€ + 3€

"Македонски дејци"
500 ден + 60 ден ПТТ
Америка 11\$ + 4\$
Европа 8€ + 3€

"Приказни од долна земја"
450 ден + 60 ден ПТТ
Америка 9\$ + 4\$
Европа 7€ + 3€

"Македонија и Грција"
800 ден + 60 ден ПТТ
Америка 17\$ + 4\$
Европа 13€ + 3€